

Feest

1. Wat betekent 'mele kalikimaka'?
d. Vrolijk kerstfeest.

'Mele kalikimaka' is afgeleid van het Engelse 'Merry Christmas'. In het Hawaïiaans kunnen niet meerdere

medeklinkers achter elkaar voorkomen én wordt elke medeklinker gevolgd door een klinker. Dat zorgt ervoor dat de klanken 'meri krismas' veranderen in 'meri karisimasa'. Daarnaast kent het Hawaïiaans maar weinig medeklinkers. De 'r' en de 's' komen helemaal niet voor en worden daarom vervangen door de klanken die daar voor Hawaïianen het meest op lijken, respectievelijk de 'l' en de 'k'. Zo wenst een Hawaïiaan je in december 'mele kalikimaka'.

<http://bit.ly/hawaiiaans>

Struikelblok

2. Hoe is 'Ali Babataalschatkamer' samengesteld?

- a. [Ali
Baba+[taal+[schat+kamer]]]

Deze samenstelling bestaat uit vier delen. De basis wordt gevormd door de tweeledige samenstelling 'schatkamer': [schat+kamer]. Het derde deel 'taal' geeft aan wat er in de schatkamer te vinden is: [taal+[schat+kamer]]. Deze taalschatkamer doet schrijver Chabot denken aan het sprookje van Ali Baba en de veertig rovers: [Ali Baba+[taal+[schat+kamer]]].

<http://bit.ly/dictee14>

<http://bit.ly/samenstelling>

Double Dutch

3. Welk aspect van het Nederlands is ook overbodig?

- a. Het verschil tussen 'de' en 'het'.

'De' en 'het' hebben precies dezelfde functie in het Nederlands. In theorie zouden we prima toekunnen met één van deze lidwoorden, net als in het Engels met 'the'. En hoewel het er ook steeds meer op lijkt dat 'het' heel langzaam uit het Nederlands verdwijnt, gebruiken we 'het' nog steeds in ons dagelijkse taalgebruik. De woordparen 'dit-dat', 'hij-zij' en 'licht-licht' hebben onderling wel een betekenisverschil. Ze zijn dus alle drie niet overbodig.

<http://bit.ly/overbodig>

Rrrr

4. Waarom liet hij ook woorden zonder 'r' voorlezen?
b. De proefpersonen mochten niet weten waar het onderzoek over ging.

Taalwetenschappers vertellen hun proefpersonen meestal niet wat ze proberen te onderzoeken. De kans is namelijk groot dat de proefpersoon zich dan anders gedraagt dan hij normaal zou doen. In dit geval zou hij bewust netter gaan spreken en daarbij misschien een andere 'r' gebruiken. Door woorden zonder 'r' te laten voorlezen, konden de proefpersonen niet afleiden waar het onderzoek over ging.

<http://bit.ly/gooiser>

Handgeschreven

5. Welke stelling is NIET waar?
d. Kinderen die met een toetsenbord schrijven, kunnen beter rekenen.

Uit onderzoeken blijkt dat de hersenen van mensen die met de hand schrijven wezenlijk anders functioneren dan die van mensen die alles typen. Waarschijnlijk is de fysieke handeling van het schrijven daar de oorzaak van. Het schrijven zorgt voor een betere fijne motoriek. Als je leert schrijven, zie je zelf de vele variaties van de letters die je maakt. Dat helpt je bij het leren lezen. Schrijven met een toetsenbord heeft geen invloed op je rekenvaardigheid.

<http://bit.ly/pentypen>

<http://bit.ly/schrijvenwetenschap>

Ondertitelbril

6. Waar kun je deze fout mee vergelijken?
b. Een verkeerde autocorrect tijdens het appen.

Net als de autocorrect-functie op je telefoon heeft een

spraakherkenner geen inhoudelijke kennis van de taal die hij gebruikt. Hij kiest het woord dat het meest lijkt op wat jij zegt of typt, maar zal niet meedenken of dat woord wel past in je verhaal. Zo kan het dat er soms een heel ander woord wordt herkend dan jij bedoelde. Gelukkig kun je meestal toch nog uit de context opmaken wat er wél bedoeld was. De bril komt waarschijnlijk over een jaar of twee op de markt.

<http://bit.ly/ondertitelbril>

Tsjielp

7. Wat bleek uit zijn analyse?
c. Vogelzang kent weinig verschillende betekenissen.

Vogelzang heeft nauwelijks betekenis. Het dient vooral om vrouwtjes aan te trekken en andere mannetjes af te schrikken. Van sommige vogels is ontdekt dat ze elkaar kunnen waarschuwen voor specifieke roofdieren. Vogelzang lijkt dus niet zoveel op het menselijk taalsysteem. Ons oeuvre is onbeperkt: wij kunnen oneindig veel nieuwe zinnen maken, ook over zaken die er hier en nu helemaal niet zijn.

<http://bit.ly/dronkenvogel>

<http://bit.ly/dierenpraat>

Aanmodderfakker

8. Wat is een porte-manteauwoord?
d. Een woord waarin twee woorden en hun betekenissen zijn samengevoegd.

In het woord 'aanmodderfakker' zijn de woorden (en betekenissen van) 'aanmodderen' en 'motherfucker' samengevoegd. Er wordt iemand zonder ambities mee bedoeld, iemand die niet verder komt in het leven. Het Nederlands kent een behoorlijk aantal porte-manteauwoorden, zoals 'brunch' ('breakfast' en 'lunch'), 'smog' ('smoke' en 'fog') en 'vechtscheiding' ('vechten' en 'scheiding').

<http://woordvanhetjaar.vandale.nl/nl/>

<http://bit.ly/porte-manteau>

